

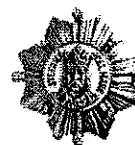
Pr. 416/16.11.22
CEB

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr.06/2-7073 din 29.11.2022

La nr. 416 din 16.11.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului Fiscal nr.1163/1197 (art.20, capitolul 7).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2022.11.29 12:26:55 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

Ex: CHISTOL Cristina, Tel. 022 257-421

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	2901
" 30	11 2022
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8355 din 29.11.2022

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului Fiscal nr. 1163/1197 (art.20, capitolul 7)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul, însoțit de nota informativă a acestuia, a fost înregistrat și se regăsește pe pagina web oficială a Parlamentului, după cum urmează: <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/6248/language/en-US/Default.aspx>

Inițiativa întrunește exigențele prescrise de prevederile art.28 alin.(4) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.b) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, finalitatea scontată prin amendamentul propus este stimularea atragerii investițiilor în sectorul zootehnic și cel al industriei alimentare și din alte sectoare ale economiei naționale prin scutirea de impozit pe venit a profitului reinvestit în aceste domenii.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesul unor categorii de contribuabili (întreprinderilor care investesc în sectorul zootehnic și cel al industriei de prelucrare a producției agroalimentare), fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile în care implementarea acestuia va asigura dezvoltarea bună-stării societății în ansamblu și realizarea intereselor private legitime (garantate prin funcționarea entităților publice și private/exercitarea atribuțiilor de serviciu ale agenților entităților date în strictă conformitate cu prevederile legale, în mod eficient și econom din punct de vedere al utilizării resurselor).

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- *denumirea sau numele autorului și a participanților la elaborarea proiectului actului normativ (elaborat și înaintat de către un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova, în conformitate cu art.47 din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr.797/1996);*
- *condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite (i) sectorul agroalimentar al Republicii Moldova trece printr-o criza aprofundată, având la bază creșterea costurilor de producere și limitarea piețelor de desfacere; ii) pentru asigurarea populației cu produse agroalimentare de origine animală, dar și cu produse ale industriei alimentare, și pentru asigurarea unui grad înalt de competitivitate a produselor moldovenești pe piața internațională sunt necesare investiții majore în aceste două sectoare de bază);*
- *principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi (scutirea întreprinderilor de impozitul pe venit obținut din desfășurarea nemijlocită a activității din sectorul zootehnic pentru o*

perioada de 5 ani, indiferent de tipul de proprietate și domeniul de activitate a acestora);
- descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene (nota informativă nu vizează aspectele date);
- modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare (nota informativă nu vizează aspectele date).

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”. Nota informativă nu evidențiază aspecte ce țin de eventualele cheltuieli suplimentare la bugetul de stat ce vizează adoptarea și implementarea ulterioară a proiectului propus. În acest sens, se remarcă faptul că potrivit exigențelor de formă prescrise de Anexa nr.1 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017: „5. **Fundamentarea economico-financiară** descrie impactul economico-financiar, cu indicarea cheltuielilor (bugetare și nebugetare) necesare pentru implementarea prevederilor noului act normativ și, după caz, a veniturilor generate de noile reglementări”.

Coroborat cu concluziile analizei compartimentului I.5.1. al prezentului raport de expertiză anticorupție, se remarcă întrunirea parțială a exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 și se recomandă autorului completarea spectrului de argumente expus cu aspectele deficitare evidențiate în compartimentul I.5.1. și fundamentarea economico-financiară a amendamentelor propuse, pentru asigurarea forței probante necesare a notei informative a proiectului și justificarea inițiativei înaintate.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Dispozițiile Art.II alin.(1) al proiectului, urmează a fi revizuite prin prisma prevederilor art.56 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora: „Pentru legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal și Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal, precum și pentru legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală, data intrării în vigoare trebuie să survină nu mai devreme de 6 luni de la data publicării legilor respective”.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului, nu vizează activitatea entităților publice/agenților publici.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
Art.II alin.(1)	
Articolul II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în monitorul oficial.	
Obiecții: Prevederile citate supra contravin prevederilor art.56 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora: „Pentru legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal și Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal, precum și pentru legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală, data intrării în vigoare trebuie să survină nu mai devreme de 6 luni de la data publicării legilor respective”. Circumstanța în cauză creează un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legislative, încurajând astfel alegerea subiectivă și abuzivă a normei „convenabile” care se va aplica într-o situație concretă. Acțiunile date pot fi însoțite de riscuri de corupție aferente proceselor reglementate admise de către agentul public/entităților publice responsabile nemijlocit de aplicarea normei și aplicarea scutirilor, sau de către persoanele care au influență/susțin că au influență asupra acestora. Totodată, circumstanța în cauză poate fi folosită și de potențialii beneficiari de scutire, care vor fi tentați de a recurge la metode corupte pentru a determina agenții publici responsabili de a acționa într-un anumit mod convenabil lor. În aceeași ordine de idei, incertitudinea legislativă creată poate determina în mod expres dificultăți de aplicare a cadrului normativ și determinare fără echivoc a termenului de revizuire a actelor subsecvente de către Guvern.	
Recomandări: Se recomandă autorului ajustarea termenului de intrare în vigoare a amendamentului propus la prevederile art.56 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none">• Concurența normelor de drept	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none">• Încurajarea sau facilitarea actelor de:<ul style="list-style-type: none">- trafic de influență- abuz de serviciu- depășire a atribuțiilor de serviciu- conflict de interese și/sau favoritism- influențare necorespunzătoare- nerespectare a regimului cadourilor

• Legalizarea actelor de: - abuz de serviciu- depășire a atribuțiilor de serviciu

IV. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative, finalitatea scontată prin amendamentul propus este stimularea atragerii investițiilor în sectorul zootehnic și cel al industriei alimentare și din alte sectoare ale economiei naționale prin scutirea de impozit pe venit a profitului reinvestit în aceste domenii.

Inițiativa întrunește exigențele prescrise de prevederile art.28 alin.(4) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile *art.8 lit.b)* al Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu *întrunirea parțială* a exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 și se recomandă autorului completarea spectrului de argumente expus cu aspectele deficitare evidențiate în compartimentul I.5.1. și fundamentarea economico-financiară a amendamentelor propuse, pentru asigurarea forței probante necesare a notei informative a proiectului și justificarea inițiativei înaintate.

Dispozițiile Art.II alin.(1) al proiectului, urmează a fi revizuite prin prisma prevederilor art.56 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căroră: *„Pentru legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal și Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal, precum și pentru legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală, data intrării în vigoare trebuie să survină nu mai devreme de 6 luni de la data publicării legilor respective”.*

Prin urmare, redacția proiectului necesită a fi revăzută prin prisma recomandărilor înaintate în raportul de expertiză.

29.11.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Cristina CHISTOL, Inspector superior

Digitally signed by Chistol Cristina
Date: 2022.11.29 14:53:41 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

